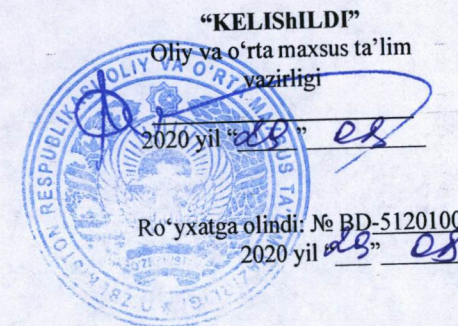

56

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

O'RGANILAYOTGAN MAMLAKAT TABIIY VA IQTISODIY
GEOGRAFIYASI
(XITOIY)

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi	120000 – Gumanitar fanlar
Ta'lim yo'nalishlari:	5120100 – Filologiya va tillarni o'qitish (sharq tillari bilan) 5120200 – Tarjima nazariyasi va amaliyoti (sharq tillari bilan) 5120300 – Tarix (Sharq mamlakatlari va mintaqalari bo'yicha)

Toshkent-2020

G.P. Gulyamova – O‘zXIA, “Islom iqtisodiyoti va moliyasi, ziyorat turizmi” kafedrasida katta o‘qituvchi, i.f.n.

BTB

	natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. У Ли, Жун Вэньли. Экономика современного Китая. – Пекин: Межконтинентальное издательство Китая, 2015. 2. Pan A. China market report. Chinese market research report. – Auckland: Cloud New Zealand Limited, 2012. 3. Sadibekova B.D. Xitoy iqtisodiyoti. – T.: TDSH, 2018. Qo'shimcha adabiyotlar 4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b. 5. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017. 6. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016. – 56 b. 7. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b. Axborot manbaalari 8. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali. 9. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 10. www.tradingeconomics.com – Iqtisodiy ko'rsatkichlar
7.	Fan dasturi Oliy va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil "29" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil "28" 08 dagi 452 -sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.
8.	Fan/modul uchun ma'sular: A.U. Nigmanov – TDSHU, "Xitoy tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti" kafedrası katta o'qituvchisi; A.S. Yuldashev – TDSHU, "Xitoy tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti" kafedrası o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: S.A. Zakirova – JIDU, "Xalqaro iqtisodiyot" kafedrası dotsenti, i.f.n.;

Fan/modul kodi UMG122		O'quv yili 2020-2021	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 2	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
1.	O'rganilayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi (Xitoy)	30	30	60	
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad. O'rganilayotgan mamlakat bo'yicha, aynan Xitoy iqtisodiyoti, mintaqaviy bo'linishi, tabiiy va iqtisodiy geografiyasi, resurslar joylashuvi, xom-ashyo bozori, mamlakat iqtisodiyoti haqida barcha iqtisodiy munosabatlarni nazariy-uslubiy jihatdan o'rganish orqali bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi. Iqtisodiyotda asosiy o'rin tutadigan resurslar turlari, ularning hududiy joylashuvi, ulardan foydalanish, resurslar eksporti va importi, ular orasidagi munosabatlarni va iqtisodiyotni bir butun holda tadqiq etish, tegishli taklif va xulosalar chiqarishni o'rgatishdan iborat. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Kirish. Darsning maqsadi va vazifalari. "O'rganilayotgan mamlakat tabiiy va iqtisodiy geografiyasi" Iqtisodiy geografiya va minataviy iqtisodiyot nazariyalari. O'rganilayotgan mamlakat iqtisodiyoti. Jahon iqtisodiyotida Xitoyning o'rni. 2-mavzu. Ma'muriy-hududiy bo'linishi va Xitoyning iqtisodiy-geografik joylashuvi Ma'muriy-hududiy bo'linishi va Xitoyning iqtisodiy-geografik joylashuvi. Provintsiyalar, avtonom rayonlar, markazga bo'ysunuvchi shaharlar, maxsus ma'muriy hududlar. Hududlarning Xitoy iqtisodiyotida tutgan o'rni. 3-mavzu. XXRning iqtisodiy hududlari Markaziy iqtisodiy hudud, Janubiy-Sharqiy iqtisodiy rayon, G'arbiy iqtisodiy hududlar: tashkil topishi, hududlar tarkibi va joylashuvi, Janubiy-Sharqiy va Shimoliy-g'arbiy iqtisodiy hududlar: ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, salohiyati. 4-mavzu. Xitoyning aholisi				

Xitoy aholisi soni, o'sish dinamikasi, Oilani rejalashtirish siyosati, Xitoy aholisining ichki va tashqi migratsiyasi

5-mavzu. Xitoyning yetakchi tarmoqlari geografiyasi

Xitoy iqtisodiyotida sanoat ishlab chiqarishining o'rni. Yoqilg'i energetika komplekslari, ko'mirning mamlakat iqtisodiyoti uchun ahamiyati. Neft-gaz iste'moli, Resurslarning eksporti va importi.

6-mavzu. Xitoy qishloq xo'jaligining tarkibiy tuzilishi va rivojlanishi

XXR qishloq xo'jaligining tarkibiy tuzilishi, undagi agrarislohotlarining maqsad va vazifalari, mamlakatda yerga bo'lgan munosabat va undan unumli foydalanish masalalari hamda qishloq xo'jaligida iqtisodiy samaradorlikni oshirish, agrotexnika yutuqlarini amaliyotga joriy qilish masalalari xaqida muayyan bilimga ege bo'lish.

7-Mavzu: Xitoy "Ochiq eshiklar" siyosati

"Ochiq eshiklar" siyosatining mohiyatini, Iqtisodiy islohotlar jarayonini. Iqtisodiy islohotlarning maqsad va vazifalarini va ularning bosqichlarini to'g'risidagi chuqurroq bilimga ege bo'lish.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Fanning maqsad va vazifalari. O'rganilayotgan mamlakat iqtisodiyoti.
2. Jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni
3. Ma'muriy-hududiy bo'linishi
4. Resurslarning mintaqaviy joylashuvi
5. Xitoyning iqtisodiy rivojlanishida geografik omillarning ta'siri.
6. Xitoyning resurslar joylashuvi va foydalanish imkoniyatlari.
7. Xitoy aholisi va uning o'sish dinamikasi.
8. Xitoy aholisining ichki va tashqi migratsiyasi.
9. Xitoy iqtisodiyotida sanoat ishlab chiqarishining o'rni.
10. Resurslarning eksporti va importi.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. XXRning ma'muriy bo'linmalari.

2. Xitoyning iqtisodiy va geografik holati.

3. Xitoyning tabiiy sharoiti va resurslari.

4. Xitoy aholisining milliy tarkibi.

5. Xitoy iqtisodiy modelining asosiy xususiyatlari.

6. XXRning yetakchi tarmoqlari geografiyasi.

7. XXR iqtisodiyotida sanoat ishlab chiqarishining o'rni.

8. Xitoyda transport infratuzulmasi va avtomobilsozlik.

9. Xitoyda neft-kimyo sanoatining xususiyatlari.

10. XXR yengil sanoatining rivojlanishi.

11. Xitoyning xom ashyo bazasining xususiyatlari.

12. XXR qishloq xo'jaligining geografiyasi.

13. Xitoyda to'rtlik modernizatsiya shakllanishi va uning iqtisodiyotiga ta'siri.

14. Bir makon bir yo'l konsepsiyasining Xitoy tashki iqtisodiyotidagi o'rni

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Tabiiy va iqtisodiy geografiya, uning mamlakat iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati, mintaqaviy joylashuvi va foydalanish imkoniyatlari haqida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi*;
- Iqtisodiy geografiya va mintaqaviy iqtisodiyotda foydalaniladigan tahlil usullari, O'rganilayotgan mamlakat xom-ashyo bozori, resurslarning mintaqaviy joylashuvi, iqtisodiy rivojlanishda geografik omillarni tahlil qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi*;
- O'rganilayotgan mamlakatning tabiiy va geografik holati, xom-ashyo bozori va uning jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni bilan bog'liq ilmiy va amaliy faoliyatni mustaqil tashkil etish *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil